

Utfärdat 2021-10-20
Diarienummer 0947/21

Revidering av Göteborgs Stads regler för arvoden och ersättningar – tillägg till paragraf 8 gällande särskilda arvoden

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Paragraf 8 i Göteborgs Stads regler för arvoden och ersättningar revideras i enlighet med bilaga 2 till arvodesberedningens skrivelse och gäller från och med den 1 januari 2022.

Sammanfattning

Det finns idag styrgrupper, råd, förbund, arbetsgrupper, nätverk med mera med representation från Göteborgs Stad vars arvode inte regleras i Göteborgs Stads regler för arvoden och ersättningar.

Arvodesberedningen föreslår därför kommunstyrelsen och kommunfullmäktige att Göteborgs Stads regler för arvoden och ersättningar revideras så att även representanter i styrgrupper, råd, förbund, arbetsgrupper, nätverk med mera får rätt till arvode.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen utser 164 representanter i dessa olika styrgrupper, råd, förbund, arbetsgrupper, nätverk, ideella föreningar med mera. Av 164 uppdrag innehas 61 (37 procent) av ett heltidsarvoderat kommunalråd, 32 (20 procent) av uppdragen av en politisk tjänsteperson och resterande 71 (43 procent) av en annan politisk utsedd representant.

Den totala kostnaden för att arvodera representanterna i dessa olika forum styrs av hur många och långa sammanträden respektive forum har. Kostnaderna som redovisas nedan är beräknade utifrån ett uppskattat antal sammanträden kombinerat med arvodet en förtroendevald får för en förrättning som varar upp till fyra timmar, det vill säga 850 kronor.

Skulle samtliga uppdrag arvoderas oberoende vem som innehar det skulle den kostnaden vara cirka 756 000 kronor/år. Exkluderar man heltidsarvoderade kommunalråd som enligt gällande regler inte har rätt till extra arvode blir kostnaden cirka 455 000 kronor/år. Exkluderar man dessutom politiska tjänstepersoner blir kostnaden cirka 317 000 kronor/år.

Utöver kostnader för arvoden tillkommer ersättning för förlorad arbetsinkomst samt personalkostnader för ökad administration av förrättningsrapporter och Personec.

Bilagor

1. Förteckning över styrgrupper, råd, förbund, arbetsgrupper, nätverk med mera där kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige utser representanter
2. Förslag till revidering av § 8 i Göteborgs Stads regler för arvoden och ersättningar

Ärendet

Det finns idag styrgrupper, råd, förbund, arbetsgrupper, nätverk med mera med representation från Göteborgs Stad vars arvode inte regleras i Göteborgs Stads regler för arvoden och ersättningar.

Arvodesberedningen föreslår därför kommunstyrelsen och kommunfullmäktige att Göteborgs Stads regler för arvoden och ersättningar revideras så att även representanter i styrgrupper, råd, förbund, arbetsgrupper, nätverk med mera får rätt till arvode.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund och beskrivning av uppdraget

Kommunfullmäktige men främst kommunstyrelsen utser personer att representera Göteborgs Stad i olika styrgrupper, råd, förbund, arbetsgrupper, nätverk, ideella föreningar med mera. Dessa uppdrag omfattas i dagsläget inte av Göteborgs Stads regler för arvoden och ersättningar.

Det har inkommit ett flertal frågor gällande rätten till arvode från de som representerar Göteborgs Stad i dessa forum och det har varit svårt att svara på vad som faktiskt gäller. För att kunna reglera arvoden och övriga ersättningar för dessa forum och behandla alla på ett likartat sätt gav arvodesberedningen den 25 februari 2020, § 6, stadsledningskontoret i uppdrag att göra en översyn av dessa styrgrupper, råd, förbund, arbetsgrupper och nätverk med mera.

Uppdraget skulle specificera vilka uppdrag det var som var aktuella, vem det var som utsåg representanterna, hur många representanter Göteborg Stad hade i respektive forum samt vem som skulle bli aktuell att attestera underlaget för att ha rätt till arvode. Det skulle även framgå om uppdraget skulle kunna omfattas av kommunallagens definition av en förtroendevald och därmed rymmas inom Göteborgs Stads regler för arvoden och ersättningar.

Uppdraget redovisades för arvodesberedningen den 27 oktober 2020, § 39. Då fick stadsledningskontoret i uppdrag att ta fram ett kompletterande underlag där de ekonomiska konsekvenserna för ett eventuellt införande av förrättningsarvode för uppdrag i olika styrgrupper, råd eller förbund skulle redovisas. Vid arvodesberedningens sammanträde den 23 februari 2021, § 4 hade underlaget kompletterats med de ekonomiska konsekvenserna men då ville beredningen att utredningen skulle kompletteras med information om hur Västra Götalandsregionen hanterar liknande grupper.

Vid arvodesberedningens sammanträde den 2 juni 2021, § 10 togs ärendet upp på nytt. Beredningens ställningstagande var att det är rimligt att det utgår arvode för uppdrag i dessa forum samt föreslog att följande tre principer ska styra rätten till arvode:

- Är man utsedd av Göteborgs Stad att representera dem i en grupp, råd, förbund eller liknande ska det utgå arvode, dock med undantag för heltidsarvoderad förtroendevald och politiska tjänstepersoner.
- Utgår det redan arvode från gruppen, rådet, förbundet eller liknande utgår inget ytterligare arvode från Göteborgs Stad.

- Hålls förrättningen utanför kommunen ska även dessa grupper omfattas av § 12 i Göteborgs regler för arvoden och ersättningar som reglerar rese- och traktamentskostnader.

Hur ser det ut idag?

Kommunfullmäktige utser representanter i två vattenvårdsförbund medan kommunstyrelsen utser representanter i 39 olika arbetsgrupper, beredningar, råd, föreningar med mera (se bilaga 1). Totalt handlar det om 164 representanter och av dessa 164 uppdrag innehas 61 av kommunalråd och 32 av politiska tjänstepersoner. Resterande 71 uppdrag innehas av en annan politisk utsedd representant.

Det finns ingen stringens eller generell beslut om rätten till arvode från Göteborgs Stad för de utsedda representanterna i dessa forum. För några forum framgår det av deras reglemente att man har rätt till arvode enligt gällande regler, detta gäller främst råden. I några fall har kommunstyrelsen beslutat att det ska utgå arvode med undantag för kommunalråd och politiska tjänstepersoner, detta gäller exempelvis äldreberedningen och personalberedningen. Ett par forum har representanterna kunnat begära och fått utbetalt arvode utan att det finns något formellt beslut som ger dem rätt till det. I ett fåtal fall betalar forumet själv ut arvode till representanterna men i ett flertal av forumen har de utsedda representanterna inte fått arvode utbetalt från Göteborgs Stad enligt gällande regler.

I flera av dessa forum är det enbart kommunalråd som representerar Göteborgs Stad. I de fallen blir frågan om arvodering en icke-fråga eftersom det i Göteborgs Stads regler för arvoden och ersättningar finns en bestämmelse som säger att det inte ska utgå förrättningsarvode till heltidsarvoderade kommunalråd annat än för sammanträde med kommunfullmäktige. Dock har det blivit vanligare och vanligare att det inte enbart är kommunalråd som representerar staden vilket också har aktualiserat frågan om rätten till arvode.

Till skillnad från kommunalråden finns det inget reglerat gällande de politiska tjänstepersonernas rätt till arvode. Dock har det i vissa av dessa forum blivit praxis att inte betala ut arvode till politiska tjänstepersoner.

Vad regleras i Göteborgs Stads nuvarande regler samt kommunallagen

Göteborgs Stads regler för arvoden och ersättning gäller för förtroendevalda inom Göteborgs Stad som avses i 4 kap § 1 i kommunallagen. Det vill säga ledamöter och ersättare i fullmäktige, nämnder och fullmäktigeberedningar, revisorerna och deras ersättare. Göteborgs Stad har dock beslutat att reglerna, i tillämpliga delar, även gäller styrelseledamot, lekmannarevisor eller suppleant i aktiebolag som är hel eller delägda av Göteborgs Stad. Göteborgs Stad har dessutom valt att reglera särskilda arvoden till medborgarvittnen och borgerliga begravningsförrättare.

Med förtroendevald i kommunallagens mening avses ledamöter och ersättare i fullmäktige, nämnder och fullmäktigeberedningar, de som fullgör förtroendeuppdrag på heltid eller betydande del av heltid samt revisorer.

Det är endast uppdrag som fullgörs inom ramen för kommunernas organisationer som regleras i kommunallagen. Benämningen förtroendevald omfattar alltså bara de egentliga kommunala uppdragen. Utanför faller med andra ord uppdrag i styrelser eller andra

uppdrag för särskilda juridiska personer som bolag eller stiftelser samt i statliga organ till vilka kommunerna väljer ledamöter och suppleanter.

Uppdrag i ett utskott inom en nämnd omfattas av definitionen, eftersom ledamotskap i utskott förutsätter att den förtroendevalde är ledamot eller ersättare i en nämnd. På samma sätt räknas till gruppen förtroendevalda de som deltar i utredningskommittéer, projektgrupper och arbetsgrupper som utgör en direkt följd av ett uppdrag som ledamot eller ersättare i en nämnd.

Ledighet från anställning enligt kommunallagen

Enligt 4 kap. 11 § kommunallagen har förtroendevalda rätt till ledighet från sin anställning för att kunna fullgöra sina uppdrag. Ledigheten ska omfatta möten i kommunala organ, andra uppdrag som är nödvändiga för uppdragen, resor till och från mötena och behövlig dygnsvila omedelbart före eller efter mötena.

Av andra stycket i 4 kap. 11 § kommunallagen ser man att ledighetsförmånerna gäller för en betydligt vidare krets än förtroendevalda. Ledighetsförmåner för deltagare i självförvaltningsorgan är reglerad i 8 kap. 7 § kommunallagen. Rätten till ledighet gäller även av fullmäktige utsedda styrelseledamöter, styrelsesuppleanter och lekmannarevisorer eller motsvarande andra revisorer och deras suppleanter i sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2–6 §§ även om de inte definieras som förtroendevalda.

Deltagande i sammankomster som inte direkt har med kommunalt sammanträde att göra exempelvis allmänna partimöten hänförs inte till förtroendeuppdraget. Inte heller tid för inläsning av handlingar berättigar rätt till ledighet.

Försäkring

För förtroendevalda gäller särskilda försäkringsvillkor enligt olycksfallsförsäkringen TFA-KL och hänvisar till definitionen av förtroendevald enligt kommunallagen.

Ansvarsförsäkringen avser all försäkrads nuvarande och tidigare verksamhet och gäller för den försäkrade samt för förtroendevalda för skada som orsakats vid förtroendeuppdrag, personer ej anställda av kommunen men som befinner sig i verksamhet anordnad av kommunen, stiftelser, organisationer och angivna bolag för skador orsakade i tjänsten.

Göteborgs Stads tjänstereseförsäkring skyddar samtliga anställda, förtroendevalda och praktikanter inom Göteborgs Stad, kommunalägda bolag och organisationer.

Attest och kontroll

Grundprincipen i Göteborgs Stad är att kostnaden för fasta arvoden, årsarvoden, förrättningsarvoden och övriga ersättningar betalas ut och administreras av den nämnd eller styrelse där den förtroendevalde/ledamoten är invald.

Det är ordföranden alternativt andre vice ordföranden i respektive nämnd/styrelse som attesterar underlagen. Utbetalningar sker alltid på grundval av en undertecknad, granskad och attesterad förrättningsrapport i enlighet med Regler för attest i Göteborgs Stad.

Om det är kommunstyrelsen alternativt kommunfullmäktige som utser representanten till styrgruppen, rådet, förbundet, arbetsgruppen eller nätverket bör principen vara att det är kommunstyrelsens eller kommunfullmäktiges ordförande som granskar och attesterar

underlaget. Finansieringen av arvoden och förlorad arbetsinkomst bör gå på kommunstyrelsen eller kommunfullmäktiges budget och stadsledningskontoret får stå för administrationen som arvoderingen medför.

Kontrollen av underlag bygger i huvudsak på att någon från nämnden/styrelsen (kan vara både en ordförande eller en tjänsteperson från förvaltningen/bolaget) är med på mötet och kan bekräfta närvaron och därmed attestera och granska underlaget utifrån det. Om den som ska attestera eller kontrollera inte deltar på mötet måste närvaron säkerställas utifrån anteckningar alternativt protokoll där det tydligt framgår att den utsedda representanten har deltagit.

Västra Götalandsregionen

I Västra Götalandsregionen hanteras liknande grupper, råd, förbund enligt följande: Om regionfullmäktige utser representanter till externa samråd och styrgrupper då förväntar de sig att det är den externa parten som ska betala, inte regionen. Vill det externa organet ha representanter från regionen i gruppen, rådet, förbundet så får man också betala ut arvoden. Det finns vissa externa organ som inte betalar och då får man inte heller någon ersättning. I vissa fall lyfts frågan om att betala ut arvoden till regionstyrelsen och regionstyrelsen har fattat beslut i enstaka fall, oftast gällande internationella åtaganden.

Är det en grupp under den egna organisationen omfattas uppdraget av regionens arvodesbestämmelser. Regionstyrelsen ska ha utsett dem och representationen i gruppen, rådet etc. ska vara kopplat till den personens förtroendeuppdrag. Regionstyrelsens ordförande attesterar.

För att arvode ska betalas ut måste någon verifiera att personen varit med eller så ska det kunna utläsas utifrån anteckningar eller protokoll att man närvarit vid förrättning. Det måste finnas ett formellt beslut på att personen ska vara på mötet.

Rese- och traktamentskostnader för förrättning utanför kommunen

Enligt Göteborgs Stads regler för arvoden och ersättningar har förtroendevald rätt till resekostnadsersättning och traktamente enligt respektive förvaltning eller bolags lokala bestämmelser för anställda.

För representanter i styrgrupper, råd, vattenvårdsförbund, arbetsgrupper och nätverk som idag inte omfattas av Göteborgs Stads regler för arvoden och ersättningar innebär ovan skrivning att man även exkluderas från rätten till resekostnadsersättning och traktamente om förrättningen äger rum utanför kommunen.

Stadsledningskontorets slutsatser av utredningen

Stadsledningskontoret menar att frågan kring vilka uppdrag, utöver de som redan omfattas av Göteborgs Stads regler för arvoden och ersättningar, som ska arvoderas kvarstår.

De uppdrag som redan är reglerade är ledamöter och ersättare i fullmäktige, nämnder och fullmäktigeberedningar, revisorerna och deras ersättare. Därutöver har man beslutat, att i tillämpliga delar ska styrelseledamot och lekmanarevisor eller suppleant i aktiebolag som är hel eller delägda av Göteborgs Stad, också omfattas av reglerna trots att de inte kan definieras som förtroendevalda enligt kommunallagen. Dessutom har man i reglernas paragraf 8 inkluderat särskilda arvoden för medborgarvittnen och borgerliga

begravningsförrättare. Inte heller medborgarvittnen eller borgerliga begravningsförrättare kan definieras som förtroendevalda enligt 4 kap § 1 i kommunallagen.

Stadsledningskontorets bedömning är att de representanter som Göteborgs Stad utser i de styrgrupper, råd, vattenvårdsförbund, arbetsgrupper och nätverk med mera som utredningen redogör för inte kan definieras som förtroendevalda enligt kommunallagen. Det är även svårt att se att de faller inom definitionen utifrån att deras uppdrag utgör en direkt följd av ett uppdrag som ledamot eller ersättare i en nämnd. I de fall där enbart kommunalråd är utsedda kanske det går att säga att deras uppdrag utgör en direkt följd av uppdraget som ledamot eller ersättare i kommunstyrelsen, men i de fallen behöver inte frågan om arvode regleras i och med att de är heltidsarvoderade.

Det är möjligt att reglera att arvode och förlorad arbetsinkomst ska utgå för andra än de som redan omfattas av reglerna. Enligt nu gällande regler har Göteborgs Stad dock ingen skyldighet att betala ut vare sig arvode eller förlorad arbetsinkomst till de valda representanterna i de styrgrupper, råd, vattenvårdsförbund, arbetsgrupper och nätverk med mera som redogjorts för i utredningen.

Om Göteborgs Stads regler för arvoden och ersättningar revideras så att de även omfattar representanter som Göteborgs Stad utser i styrgrupper, råd, vattenvårdsförbund, arbetsgrupper och nätverk med mera så kommer det påverka kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens ordförande. Det blir kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens ordförandes uppdrag att attestera representanternas inkomna underlag. För kommunfullmäktiges ordförandes del handlar det om två olika forum vilket kanske inte blir någon större skillnad medan det för kommunstyrelsens ordförande handlar om 39 olika forum.

Dessutom kommer det bli ökad administration för förvaltningen då alla representanters uppdrag och underlag ska registreras och läggas in i Personec.

Arvodesberedningens bedömning

Utifrån vad som framkommit i utredningen är arvodesberedningens förslag till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige att det ska utgå arvode och förlorad arbetsinkomst även för övriga uppdrag där Göteborgs Stad har utsett en representant. Arvoderingen ska dock ske utifrån följande principer:

- Är man utsedd av Göteborgs Stad att representera dem i en grupp, råd, förbund eller liknande ska det utgå arvode, dock med undantag för heltidsarvoderad förtroendevald och politiska tjänstepersoner.
- Utgår det redan arvode från gruppen, rådet, förbundet eller liknande utgår inget ytterligare arvode från Göteborgs Stad.
- Hålls förrättningen utanför kommunen ska även dessa grupper omfattas av § 12 i Göteborgs regler för arvoden och ersättningar som reglerar rese- och traktamentskostnader.

Arvodesberedningens föreslår att följande text skrivs in under rubriken Särskilda arvoden, § 8 i Göteborgs Stads regler för arvoden och ersättningar:

Representanter utsedda av kommunfullmäktige, nämnd eller bolag att representera Göteborgs Stad i olika styrgrupper, råd, förbund, nätverk, arbetsgrupper eller liknande har

rätt till förrättningsarvode, förlorad arbetsinkomst samt rese- och traktamentskostnader i enlighet med paragraferna 6, 9 och 12 i reglerna.

Begränsning

En förutsättning för att förrättningsarvode ska utgå är att deltagandet i förrättningen grundar sig på ett uppdrag utfärdat av kommunfullmäktige, nämnd eller styrelse samt att utfärdandet är protokollerat.

Förrättningsarvode utgår inte till heltidsarvoderade kommunalråd, politiska tjänstepersoner eller stadens tjänstepersoner som har uppdrag i dessa styrgrupper, råd, förbund, nätverk, arbetsgrupper eller liknande.

Utgår det redan arvode från styrgruppen, rådet, förbundet, nätverket, arbetsgruppen eller liknande utgår inget ytterligare arvode från Göteborgs Stad.

Deltagandet ska styrkas utifrån anteckningar eller protokoll som verifierar att man varit närvarande vid förrättningen. Närvaron kan även intygas av sekreteraren för det aktuella organet.

För att få delta i förrättning avseende § 6 punkt 3 ska ett underlag med förfrågan skickas till den förvaltning vars nämnd har utsett representanten till uppdraget. Förvaltningen bereder underlaget och överlämnar det till nämndens eller bolagets presidium för godkännande.

Arvodesberedningen

BILAGA 1

Kommunfullmäktige utser representanter i följande forum:

Bohuskustens Vattenvårdsförbund

Göta Älvs Vattenvårdsförbund

Kommunstyrelsen utser representanter i följande forum:

Arbetsgrupp för lokala åtgärder för ett fossilfritt Göteborg

Arvodesberedningen

Eurocities Knowledge Society Forum

Eurocities Mobility Forum

Eurocities: Ekonomiska utvecklingsforumet

Eurocities: Kulturforumet

Eurocities: Miljöforumet

Eurocities: Sociala forumet

European Coalition of Cities against racism

Fiskekommunerna (Strömstad-Tanum-Sotenäs-Lysekil-Tjörn-Göteborg-Öckerö), Västra Götalandsregionen

Föreningen Win Win Gothenburg Sustainability Award

Förvaltningshögskolans råd

Gemensamt samråd för nationella minoriteter

Göteborgs Stads HBTQ-råd

Göteborgs Stads Pensionärsråd

Göteborgs Stads råd för den nationella minoriteten romer

Göteborgs Stads råd för funktionshindersfrågor

Göteborgs Stads sverigefinska råd

Göteborgs Stads trygghetsråd

Ideella föreningen Citysamverkan

Kommunstyrelsens Äldreberedning

Kontaktforum för studentfrågor

Läroutbildningens samverkansråd vid Göteborgs Universitet

Mölnålsåns vattenråd

Organisation för Götalandsbanan

Partnership Management Committee

Personalberedningen

Politisk beredningsgrupp för medicintekniska produkter

Referensgrupp för ungdomsfullmäktige

Referensgrupp mellan Göteborgs Stad och de fristående grund- och gymnasieskolorna

Rådet för Göteborg-Oslo-Samarbetet

Samverkan Hälso- och sjukvårdsnämnd Göteborg (HSNG) och Göteborgs Stad/Kommunstyrelsen

Stadstrafikforum för Göteborg, Mölndal och Partille

Styrgrupp för samrådsfrågor beträffande Samordningsförbunden

Styrgrupp för samverkan inom hälso- och sjukvårdsområdet mellan Västra Götalandsregionen och Göteborgs Stad, Härryda, Mölndal, Partille och Öckerö

Styrgrupp för Västsvenska paketet

Styrgrupp för politikerutbildning

Säveåns vattenråd

Ö-dialogen

BILAGA 2

Nuvarande lydelse:

Särskilda arvoden

§ 8

Medborgarvittnen får för varje tjänstgöringspass arvode med det belopp som gäller för förrättning över fyra timmar (heldagsarvode). Dubbelt arvode ska utgå till medborgarvittnen för vissa aftnar och röda dagar.

En borgerlig begravningsförrättare, utsedd av kommunfullmäktige, får för varje förrättad begravning det belopp som gäller för förrättning över fyra timmar (heldagsarvode).

Av kommunen valda medborgarvittnen och borgerliga begravningsförrättare gäller också bestämmelserna i § 6.

Förslag på ny lydelse:

Särskilda arvoden

§ 8

Medborgarvittnen får för varje tjänstgöringspass arvode med det belopp som gäller för förrättning över fyra timmar (heldagsarvode). Dubbelt arvode ska utgå till medborgarvittnen för vissa aftnar och röda dagar.

En borgerlig begravningsförrättare, utsedd av kommunfullmäktige, får för varje förrättad begravning det belopp som gäller för förrättning över fyra timmar (heldagsarvode).

Av kommunen valda medborgarvittnen och borgerliga begravningsförrättare gäller också bestämmelserna i § 6.

Representanter utsedda av kommunfullmäktige, nämnd eller bolag att representera Göteborgs Stad i olika styrgrupper, råd, förbund, nätverk, arbetsgrupper eller liknande har rätt till förrättningsarvode, förlorad arbetsinkomst samt rese- och traktamentskostnader i enlighet med paragraferna 6, 9 och 12 i reglerna.

Begränsning

En förutsättning för att förrättningsarvode ska utgå är att deltagandet i förrättningen grundar sig på ett uppdrag utfärdat av kommunfullmäktige, nämnd eller styrelse samt att utfärdandet är protokollerat.

Förrättningsarvode utgår inte till heltidsarvoderade kommunalråd, politiska tjänstepersoner eller stadens tjänstepersoner som har uppdrag i dessa styrgrupper, råd, förbund, nätverk, arbetsgrupper eller liknande.

Utgår det redan arvode från styrgruppen, rådet, förbundet, nätverket, arbetsgruppen eller liknande utgår inget ytterligare arvode från Göteborgs Stad.

Deltagandet ska styrkas utifrån anteckningar eller protokoll som verifierar att man varit närvarande vid förrättningen. Närvaron kan även intygas av sekreteraren för det aktuella organet.

För att få delta i förrättning avseende § 6 punkt 3 ska ett underlag med förfrågan skickas till den förvaltning vars nämnd har utsett representanten till uppdraget. Förvaltningen bereder underlaget och överlämnar det till nämndens eller bolagets presidium för godkännande.